

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 10.03.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_22_CJL_L

Ročník: III.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor : Literatura

Tematický okruh : Divadlo mezi dvěma světovými válkami

Téma: Osvobozené divadlo – Jiří Voskovec a Jan Werich

Metodický list/anotace:

Žáci se seznámí s informacemi o Osvobozeném divadle; Voskovec, Werich, Ježek, pracují s textem; možné využít ve 4. ročníku jako opakování k ústní části maturitní zkoušky.

Divadlo
mezi dvěma
světovými válkami
Voskovec a Werich
(V + W)
Osvobozené divadlo

- ❖ **Osvobozené divadlo** – avantgardní scéna od roku 1925; vznik jako divadelní sekce Devětsilu
- ❖ Ovlivněno futurismem, dadaismem a poetismem
- ❖ Vůdčími představiteli: Jiří **Frejka**, Jindřich **Honzl**, Emil František **Burian**
- ❖ 1927 – spory režiséra Honzla s Frejkou a Burianem – ti zakládají novou scénu Da-da
- ❖ Po příchodu **Jiřího Voskovce** a **Jana Wericha** – největší úspěchy
- ❖ 1927 nastupuje hudebník **Jaroslav Ježek**
- ❖ Zpočátku měly hry ráz módních revuí, založené na intelektuální jazykové komice (Vest Pocket revue, Smoking revue)
- ❖ V 30. letech **hry politicky angažované** – reakce na významné politické události
- ❖ 1932 – stává se politickým divadlem **politické satiry**
- ❖ Velký ohlas – **forbíny** – předscény, improvizované dialogy reagující na politické události
- ❖ Po náporu reakce v roce **1938** divadlo definitivně **uzavřeno**

Hry Osvobozeného divadla

- 1927 – **Vest Pocket revue**
- 1932 – **Caesar**: nebezpečí fašismu, kritika společnosti
- 1933 – **Osel a stín**: silně protinacistická; protesty nacistického Německa pro urážku hlavy státu (v promluvách osla hlas Adolfa Hitlera, hajlování)
- 1934 – **Kat a blázen**: politická hra proti nacismu
- 1936 – 37: **Balada z hadrů**: o francouzském básníkovi Villonovi
- **Těžká Barbora**: dělo – kritika německých přepadových metod
- 1938 – **Pěst na oko**

Přečtěte si ukázkou ze hry Caesar

- Najděte, v čem spočívají komické prvky?
- Jak na vás působí humor Voskovce a Wericha?

Caesar

„Papullus: Za co, prosím, račte trpět?

Bulva: Občane, za ideu, jsem svobodný římský lid, tak jsem tady zavřenej!

Papullus: Já jsem také lid, také svobodný a také zavřený!

Bulva: Kolego, společně: Ráz, dva, tři:

Oba : Tfuj ho!

Papullus: To mám za to , že jsem si dovolil psát na zeď!

Bulva: Co jste psal? Já psal totiž také!

Papullus : Já napsal na zeď Brutus!

Bulva: Hanba, škandál, uvržen do žaláře za pouhé napsání jméno čelného senátora!

Papullus: Pane, tfuj ho! Vy jste také nevinně vězněn?

Bulva: Vy jste na tom hůře než já! Já jsem vězněn alespoň za potupné slovo KRADE, které volá, křičí a obviňuje! Kdežto vy trpíte za pouhé jméno BRUTUS!

Papullus: Jenže je v tom háček! Já napsal to moje BRUTUS před to vaše KRADE!

Bulva: Takže my jsme spoluautoři...

Papullus: ...a spoluvězňové!

Bulva: No, řekněte sám, pane spolupisateli, je tohle římská spravedlnost?

Papullus: Je tohle svoboda tisku, když nesmím na zeď napsat , kdo krade?“⁽¹⁾

Řešení

- Jazyková komika, politická satira: Brutus – krade.
- Využívají jazykové hříčky, je to humor inteligentní, vyžaduje vnímavého diváka a posluchače.

- Myslíte si, že i v dnešní době je politická satira aktuální? Znáte některé příklady?

(otevřená otázka – ano, rozhlasové, televizní pořady)

- Jan Werich hrál také ve známých filmech. Vzpomenete si na některé?

(Pan Tau, Sůl nad zlato)

Jiří Voskovec a Jan Werich

Nerozlučná dvojice
dvou komiků
představovala jednu z
nejznámějších a
nejúspěšnějších scén
meziválečného divadla

Jan Werich

- 1905 – 1980 Praha
- 1938 – emigrace do USA
- 1945 – návrat do Československa
- 1946 zakládá společně s Voskovcem Divadlo V+W
- 1956 – 1961 ředitel Divadla ABC v Praze – partnerem Miroslav Horníček (forbíny)
- Žil na pražské Kampě
- Herec v českých filmech, autor známých písní

Jiří Voskovec

- Vlastním jménem Jiří Wachsmann
- 1905 Sázava – 1981 Kalifornie, USA
- 1938 – emigrace do USA
- 1946 – návrat do Československa
- 1948 – emigrace do Francie
- 1950 – odchod do USA
- Herec, textař, spisovatel
- Nerozlučně spojený s Janem Werichem a Jaroslavem Ježkem

Jiří Voskovec (pod pseudonymem Petr Dolan) jako Ríša a Božena Svobodová jako bytná ve filmu *Pohádka máje* režiséra Karla Antona z roku 1926.

Obr. 2

Jiří Traxler a Jaroslav Ježek (vpravo)

Jaroslav Ježek zemřel v roce 1942 v USA

Citace, zdroje a literatura

- Obr. 1: Autor neuveden. *Soubor:Voskovec a Werich.jpg* - Wikipedie [online]. [cit. 22.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Voskovec_a_Werich.jpg
- Obr. 2: Autor neuveden. *Soubor:Jiri Voskovec 1926 Pohadka maje.jpg*- Wikipedie [online]. [cit. 22.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jiri_Voskovec_1926_Pohadka_maje.jpg
- Obr. 3: TRAXLER, Jiří. *Soubor:Traxler a Ježek-1938.jpg*-Wikipedie [online]. [cit. 22.3.2013]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Traxler_a_Je%C5%BEEK-1938.jpg
- MGR. HÁNOVÁ, Eva a kol. *Odmaturuj z literatury 1*. Brno: Didaktis, spol.s r.o., 2004, ISBN 80-7358016-0.
- (1) DR. HOLÝ, Jiří a kol. *Čítanka české a slovenské literatury pro III. ročník SŠ*. Praha: SPN, 1992, ISBN 80-04-25929-4